

**Društvo matematikov, fizikov
in astronomov Slovenije**

Jadranska ulica 19
1000 Ljubljana

Tekmovalne naloge DMFA Slovenije

Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije dovoljuje shranitev v elektronski obliki, natis in uporabo gradiva v tem dokumentu **za lastne potrebe učenca/dijaka/študenta in za potrebe priprav na tekmovanje na šoli, ki jo učenec/dijak/študent obiskuje**. Vsakršno drugačno reproduciranje ali distribuiranje gradiva v tem dokumentu, vključno s tiskanjem, kopiranjem ali shranitvijo v elektronski obliki je prepovedano.

Še posebej poudarjamo, da **dokumenta ni dovoljeno javno objavljati na drugih spletnih straneh** (razen na www.dmfa.si), dovoljeno pa je dokument hraniti na npr. spletnih učilnicah šole, če dokument ni javno dostopen.

39. PODROČNO TEKMOVANJE ZA SREBRNO VEGOVO PRIZNANJE

31. marec 2004

7. razred

Pred teboj sta dva sklopa nalog:

- Naloge A1 do A8 rešuješ tako, da na tem listu z nalogami izmed predlaganih petih odgovorov izbereš pravilnega in obkrožiš ustrezno črko pred odgovorom. Pravilni odgovor bo ovrednoten z dvema točkama, medtem ko ti bomo za obkrožen nepravilni odgovor eno točko odšteli. Odgovore prepisi na ustrezno mesto na nalepki na tekmovalni poli, tale list pa nato lahko odneseš.
- Naloge B1 do B3 pa rešuješ na priloženi papir. Rešitev vsake od teh nalog bo ocenjena z 0 do 6 točkami.

Na liste, kjer boš reševal naloge, se ne podpisuj, napiši le svojo šifro.

S seboj odnesi tudi list z imenom, kjer imaš zapisano uporabniško ime in geslo za dostop do informacij o dosežku preko interneta ali mobilnega telefona, ki omogoča WAP.

Čas za reševanje je 120 minut.

Izdelek piši s črnilom čitljivo in pregledno.

DRŽAVNA TEKMOVALNA KOMISIJA TI ŽELI VELIKO USPEHA.

A1. Polovica števila $2\frac{1}{4}$ je:

(A) $\frac{3}{2}$

(B) $\frac{5}{4}$

(C) $\frac{9}{2}$

(D) $\frac{9}{8}$

(E) nobeno od ponujenih števil

A2. Rešitev enačbe $\frac{1}{12} + \frac{1}{24} = \frac{1}{x}$ je:

(A) $\frac{1}{18}$

(B) $\frac{1}{8}$

(C) 8

(D) 18

(E) 36

A3. Zmnožek poljubnega števila in najmanjšega praštevila je vedno:

(A) sodo število

(B) liho število

(C) praštevilo

(D) kvadrat nekega števila

(E) noben od ponujenih odgovorov

A4. Vrednost izraza $\frac{3^2}{2^3} + \frac{3^2}{2^3} + \frac{3^2}{2^3}$ je enaka:

(A) $\frac{9}{8}$

(B) $\frac{27}{8}$

(C) 1

(D) $\frac{3}{4}$

(E) $\frac{729}{512}$

A5. Datum 1. januar 2011 lahko zapišemo 1.1.11, torej s samimi enakimi števki. Koliko je datumov v 21. stoletju, ki jih v okrajšani obliki lahko zapišemo s samimi enakimi števki?

(A) 15

(B) 13

(C) 12

(D) 10

(E) 8

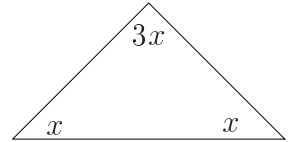

A6. Koliko števil, večjih od 10 in manjših od 50, ima natanko tri delitelje?

- (A) vsa   (B) nobeno   (C) 11   (D) 3   (E) 2
-

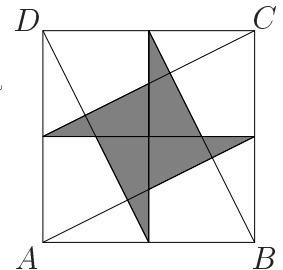
A7. Kot ob osnovnici enakokrakega trikotnika meri x , kot ob vrhu pa $3x$.
Koliko je x ?

- (A) 40° (B) 36° (C) 30° (D) 24° (E) 18°

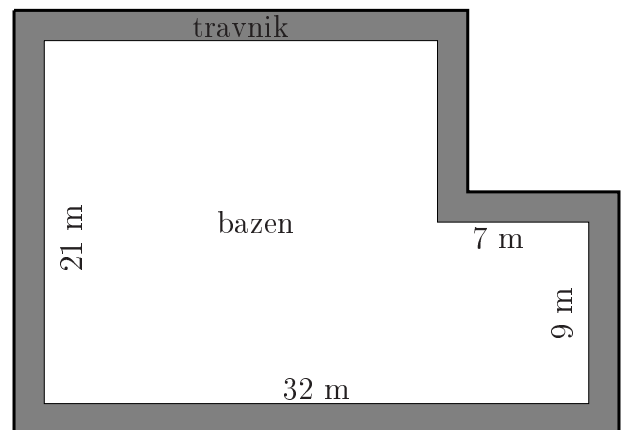
A8. Kolikšen del kvadrata $ABCD$ je osenčen? (Vse daljice, ki omejujejo osenčeni lik, imajo vsaj eno krajišče v središču stranice kvadrata $ABCD$.)

- (A) $\frac{1}{8}$ (B) $\frac{1}{5}$ (C) $\frac{1}{4}$ (D) $\frac{1}{3}$ (E) $\frac{3}{8}$

B1. Ena stranica pravokotnika meri 2 cm, $\frac{3}{4}$ njegove ploščine pa 9 cm^2 .
Izračunaj obseg pravokotnika.

B2. Okrog bazena je zasejana trava. Širina s travo zasejanega pasu je povsod enaka 5 m. Celotno zemljišče z bazenom in travnikom je ograjeno. (Glej skico tlorisa.)
Izračunaj dolžino ograje.

B3. a) Načrtaj trikotnik $\triangle ABC$ s podatki: $|BC| = 8 \text{ cm}$, $\sphericalangle ABC = 45^\circ$, $\sphericalangle BCA = 30^\circ$.
(Kote načrtaj s šestilom.)

b) Na stranici BC z načrtovanjem določi točko M , tako da bo $|AM| + |CM| = |BC|$.
Utemelji.

SKLOP A

Pravilno rešitev vsake naloge ocenimo z 2 točkama, nepravilno z -1 točko, nerešene naloge ne točkujemo.

naloga	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8
pravilni odgovor	D	C	A	B	B	E	B	C

SKLOP B

Vsako nalogo ocenimo z 0 do 6 točk.

Vse matematično in logično korektne rešitve so enakovredne.

Ob korektni uporabi nepravilnega delnega rezultata v naslednjih korakih le-te ovrednotimo kot pravilne.

- B1.**
- Ploščina pravokotnika meri 12 cm^2 . ..... 2t
  - Druga stranica pravokotnika meri 6 cm. 2t
  - Obseg pravokotnika meri 16 cm. 2t
-
- 6t

- B2.** Celotna ograja je sestavljena iz 6 delov. Dolžine delov so:

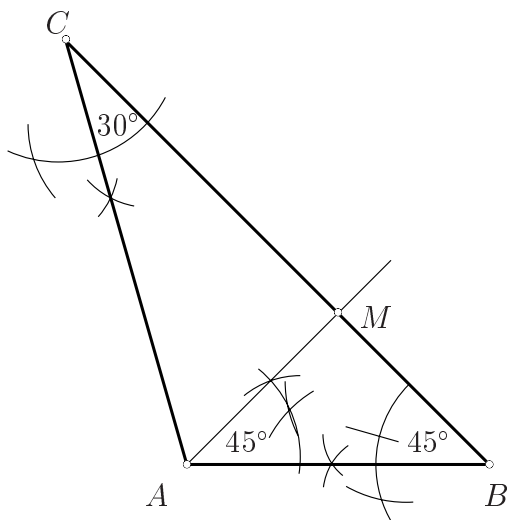
- $32 \text{ m} + 10 \text{ m} = 42 \text{ m}$ 1t
- $9 \text{ m} + 10 \text{ m} = 19 \text{ m}$ 1t
- 7 m
- $21 \text{ m} - 9 \text{ m} = 12 \text{ m}$ 1t
- $32 \text{ m} - 7 \text{ m} + 10 \text{ m} = 35 \text{ m}$ 1t
- $21 \text{ m} + 10 \text{ m} = 31 \text{ m}$ 1t

Dolžina ograje je $42 \text{ m} + 19 \text{ m} + 7 \text{ m} + 12 \text{ m} + 35 \text{ m} + 31 \text{ m} = 146 \text{ m}$ 1t

---

6t

B3.

- a) Načrtan trikotnik $\triangle ABC$ 3t
 (Če koti niso načrtani s šestilom, ocenimo s samo 2 točkama.
 Dovoljeno odstopanje pri merjenju dolžin $\pm 2 \text{ mm}$.)
- b) Iz $|BC| = |AM| + |CM|$ sklepamo, da je $|AM| = |BM|$, zato je $\triangle ABM$ je enakokrak. 1t
 Načrtan kot $\sphericalangle BAM = 45^\circ$, označena točka M. 2t

6t

39. PODROČNO TEKMOVANJE ZA SREBRNO VEGOVO PRIZNANJE

31. marec 2004

8. razred

Pred teboj sta dva sklopa nalog:

- Naloge A1 do A8 rešuješ tako, da na tem listu z nalogami izmed predlaganih petih odgovorov izbereš pravilnega in obkrožiš ustrezno črko pred odgovorom. Pravilni odgovor bo ovrednoten z dvema točkama, medtem ko ti bomo za obkrožen nepravilni odgovor eno točko odšteli. Odgovore prepisi na ustrezno mesto na nalepki na tekmovalni poli, tale list pa nato lahko odneseš.
- Naloge B1 do B3 pa rešuješ na priloženi papir. Rešitev vsake od teh nalog bo ocenjena z 0 do 6 točkami.

Na liste, kjer boš reševal naloge, se ne podpisuj, napiši le svojo šifro.

S seboj odnesi tudi list z imenom, kjer imaš zapisano uporabniško ime in geslo za dostop do informacij o dosežku preko interneta ali mobilnega telefona, ki omogoča WAP.

Čas za reševanje je 120 minut.

Izdelek piši s črnilom čitljivo in pregledno.

DRŽAVNA TEKMOVALNA KOMISIJA TI ŽELI VELIKO USPEHA.

A1. Osem enako marljivih delavcev bi moralo obrati nasad jablan. Ker sta dva delavca zbolela, je vsak moral obrati še pet jablan več. Vseh jablan je bilo:

- (A) 80   (B) 96   (C) 120   (D) 144   (E) 160

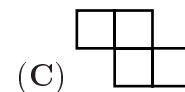
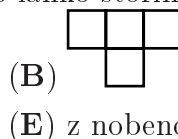
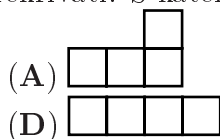
A2. Aritmetična sredina števil 0,1; 0,11 in 0,111 je:

- (A) 0,041   (B) 0,107   (C) 0,11   (D) 0,1111   (E) 0,17

A3. Vrednost izraza $(0,3)^3 - (-0,2)^2$ je enaka:

- (A) 0,05   (B) 0,013   (C) 0,0013   (D) -0,013   (E) -0,0013

A4. Kvadrat velikosti 6×6 želimo v celoti prekriti z enakimi ploščicami. Ploščice se ne smejo prekrivati. S katero od ploščic to lahko storimo:

A5. Kateri od naštetih zmnožkov se konča z največjim številom ničel?

- (A) $2^2 \cdot 3^3 \cdot 5^5$ (B) $2^3 \cdot 3^5 \cdot 5^2$ (C) $2^5 \cdot 5^3 \cdot 3^2$ (D) $4^5 \cdot 5^6 \cdot 6^4$ (E) $4^6 \cdot 6^5 \cdot 5^4$

A6. Za katero izmed naštetih vrednosti spremenljivke x vrednost izraza $\frac{2}{x-1}$ ni celo število?

- (A) 4   (B) 3   (C) 2   (D) 0   (E) -1
-

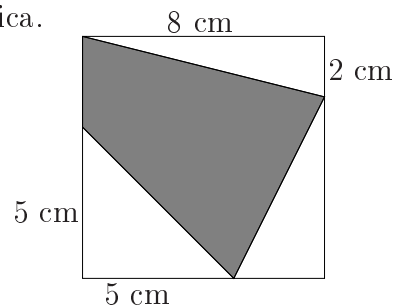
A7. Količnik dveh od nič različnih števil a in b pomnožimo z zmnožkom (produktom) teh dveh števil. Dobimo:

- (A) $\frac{1}{b}$ (B) $\frac{1}{b^2}$ (C) 1   (D) a (E) a^2
-

A8. V kvadrat s stranico 8 cm vrisemo štirikotnik, kot prikazuje skica.

Koliko meri ploščina tega štirikotnika?

- (A) 29,5 cm²   (B) 32,5 cm²   (C) 34,5 cm²
(D) 42,5 cm²   (E) 64 cm²

B1. Reši enačbo:

$$\frac{(1,3 - 0,7) \cdot 2\frac{1}{2}}{(5,1 - 4,7) : \frac{2}{5}} + x - \frac{17 + 535,6 : 5,2}{(9 - 1\frac{1}{2}) : \frac{1}{8}} = 3$$

B2. Obseg prednjega kolesa traktorja je 2,8 m, obseg zadnjega pa 3,5 m. Prednje kolo je naredilo 1000 obratov več kot zadnje.

Kolikšno pot je prevozil traktor?

B3. Diagonala razdeli enakokraki trapez $ABCD$ s krakoma AD in BC ($\overline{BC} = \overline{AD}$, $\overline{AB} > \overline{CD}$) na dva enakokraka trikotnika.

Izračunaj velikost ostrega kota v enakokrakem trapezu.

SKLOP A

Pravilno rešitev vsake naloge ocenimo z 2 točkama, nepravilno z -1 točko, nerešene naloge ne točkujemo.

naloga	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8
pravilni odgovor	C	B	D	E	D	A	E	C

SKLOP B

Vsako nalogo ocenimo z 0 do 6 točk.

Vse matematično in logično korektne rešitve so enakovredne.

Ob korektni uporabi nepravilnega delnega rezultata v naslednjih korakih le-te ovrednotimo kot pravilne.

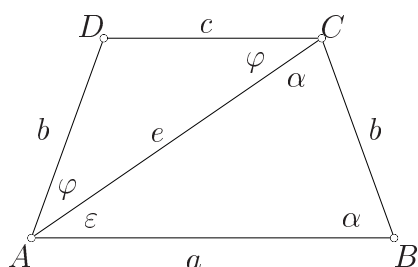
- B1.**
- $(1,3 - 0,7) \cdot 2\frac{1}{2} = 1,5$ 1t
  - $(5,1 - 4,7) : \frac{2}{5} = 1$ 1t
  - $535,6 : 5,2 = 103$ 1t
  - $(9 - 1\frac{1}{2}) : \frac{1}{8} = 60$ 1t
  - $\frac{1,5}{1} + x - \frac{120}{60} = 3$ 1t
  - $x = 3,5$ 1t
-
- 6t

B2. Nalogo lahko rešimo s sklepanjem.

- Ko se zadnje kolo zavrti 4-krat ($4 \cdot 3,5 \text{ m} = 14 \text{ m}$), se prednje kolo zavrti 5-krat ($5 \cdot 2,8 \text{ m} = 14 \text{ m}$) in traktor tedaj prevozi 14 m. 2t
- Ko naredi zadnje kolo 4000 obratov, jih naredi prednje kolo 5000, torej 1000 obratov več. 2t
- Traktor takrat prevozi 14 km dolgo pot. 2t
 $4000 \cdot 3,5 \text{ m} = 14 \text{ km}$
 $5000 \cdot 2,8 \text{ m} = 14 \text{ km}$

6t

B3.

Npr.:

- $\triangle BCA$ je enakokraki
 $\overline{AB} = \overline{AC}$, $\sphericalangle ABC \cong \sphericalangle BCA$ (α) 1t
- $\triangle ACD$ je enakokraki
 $\overline{AD} = \overline{CD}$, $\sphericalangle DAC \cong \sphericalangle ACD$ (φ) 1t
- $\alpha = \varepsilon + \varphi$, $\varepsilon = \varphi$ (izmenična kota) 1t
 $\alpha = 2\varepsilon$, $\varepsilon = \frac{\alpha}{2}$ 1t
- $\varepsilon + 2\alpha = 180^\circ$
 $\frac{\alpha}{2} + 2\alpha = 180^\circ$ 1t
 $\alpha = 72^\circ$ 1t

6t

39. PODROČNO TEKMOVANJE ZA SREBRNO VEGOVO PRIZNANJE

31. marec 2004

9. razred

Pred teboj sta dva sklopa nalog:

- Naloge A1 do A8 rešuješ tako, da na tem listu z nalogami izmed predlaganih petih odgovorov izbereš pravi in obkrožiš ustrezno črko pred odgovorom. Pravilni odgovor bo ovrednoten z dvema točkama, medtem ko ti bomo za obkrožen nepravilni odgovor eno točko odšteli. Odgovore prepisi na ustrezno mesto na nalepki na tekmovalni poli, tale list pa nato lahko odneseš.
- Naloge B1 do B3 pa rešuješ na priloženi papir. Rešitev vsake od teh nalog bo ocenjena z 0 do 6 točkami.

Na liste, kjer boš reševal naloge, se ne podpisuj, napiši le svojo šifro.

S seboj odnesi tudi list z imenom, kjer imaš zapisano uporabniško ime in geslo za dostop do informacij o dosežku preko interneta ali mobilnega telefona, ki omogoča WAP.

Čas za reševanje je 120 minut.

Izdelek piši s črnilom čitljivo in pregledno.

DRŽAVNA TEKMOVALNA KOMISIJA TI ŽELI VELIKO USPEHA.

A1. V pravokotnem trikotniku je hipotenuza dolga 3 cm, kateta pa $\sqrt{3}$ cm. Dolžina druge katete je:

- (A) $\sqrt{3}$ cm   (B) 2 cm   (C) $\sqrt{5}$ cm   (D) $\sqrt{6}$ cm   (E) 3 cm

A2. Vrednost izraza $\sqrt{0,64} - \sqrt{0,09}$ je enaka:

- (A) $\sqrt{0,55}$ (B) 0,5   (C) 0,05
(D) 0,77   (E) nobena od ponujenih vrednosti

A3. Mersko število ploščine kvadrata je x , mersko število njegovega obsega pa y . Če stranico kvadrata povečamo za 2 enoti, se mersko število ploščine poveča za:

- (A) 4   (B) y (C) $y + 4$
(D) $2y$ (E) noben od ponujenih odgovorov

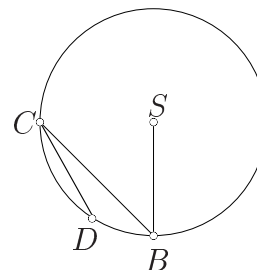
A4. Dolžino kvadra povečamo za 25 %, njegovo širino za tretjino, višino pa zmanjšamo za 10 %. Prostornina kvadra se poveča za:

- (A) 10 %   (B) 25 %   (C) 33,3 %   (D) 48,3 %   (E) 50 %

A5. Koliko meri dolžina tetive CD , če je $\overline{SB} = r = 1$, $\sphericalangle SBC = 45^\circ$ in $\sphericalangle BCD = 15^\circ$?

- (A) 1   (B) $\frac{\sqrt{2}+\sqrt{3}}{2}$ (C) $\frac{1}{\sqrt{2}}$
 (D) $2 - \sqrt{2}$ (E) $\sqrt{3} - \sqrt{2}$

A6. Ura zaostaja 6 minut na dan. Naravnali smo jo včeraj ob 8. uri. Sedaj kaže 15.52. Koliko je sedaj točna ura?

- (A) 16.02   (B) 16.00   (C) 15.59   (D) 15.58   (E) 15.44

A7. Janez želi kupiti 11 enakih zvezkov, vendar ima 140 tolarjev premalo. Zato kupi le 8 takih zvezkov in mu ostane 40 tolarjev. Koliko denarja je imel?

- (A) 60 SIT   (B) 180 SIT   (C) 520 SIT   (D) 600 SIT   (E) 660 SIT

A8. Katera od enakosti ne velja?

- (A) $x^2 - 25 = (x - 5)(x + 5)$ (B) $6x - \sqrt{6} = \sqrt{6}(x\sqrt{6} - 1)$
 (C) $16x^2 - y^2 = (4x - y)(4x + y)$ (D) $9 + 18x + x^2 = (3 + x)^2$
 (E) vse enakosti veljajo

B1. Prvi traktor bi zoral njivo v 7 urah, drugi v 5 urah. Ko so njivo zorali z obema traktorjema hkrati, je drugi traktor zoral 7 ha več kot prvi.

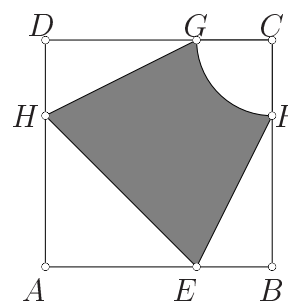
Koliko hektarov meri njiva?

B2. Koordinate oglišč štirikotnika $ABCD$ so: $A(2, 1)$, $B(6, 1)$, $C(6, 8)$ in $D(2, 8)$.

- a) Izračunaj ploščino tega štirikotnika.
 b) Izračunaj dolžini njegovih diagonal.
 c) Določi koordinati presečišča diagonal.

B3. Na straneh kvadrata $ABCD$ s stranico $a = 6$ cm ležijo točke E , F , G in H , tako da je $\overline{AE} : \overline{EB} = \overline{BF} : \overline{FC} = \overline{AH} : \overline{HD} = \overline{DG} : \overline{GC} = 2 : 1$. Točki G in F povezuje krožni lok s središčem v točki C .

Izračunaj ploščino osenčenega lika.

SKLOP A

Pravilno rešitev vsake naloge ocenimo z 2 točkama, nepravilno z -1 točko, nerešene naloge ne točkujemo.

naloga	A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8
pravilni odgovor	D	B	C	E	A	B	C	D

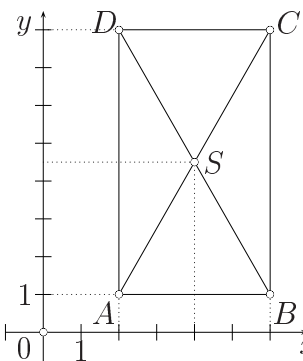
SKLOP B

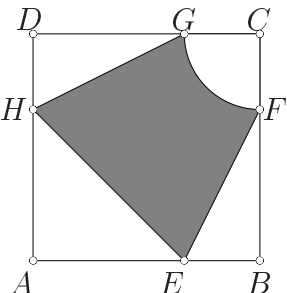
Vsako nalogo ocenimo z 0 do 6 točk.

Vse matematično in logično korektne rešitve so enakovredne.

Ob korektni uporabi nepravilnega delnega rezultata v naslednjih korakih le-te ovrednotimo kot pravilne.

- B1.**
- Označimo s t čas oranja (obeh traktorjev) in z x velikost njive v hektarih.
    - $\frac{x}{7}t + \frac{x}{5}t = x$ ($\frac{1}{7}t + \frac{1}{5}t = 1$) 2t
    - $t = \frac{35}{12}$ ure (2 uri 55 min) 1t
  - Prvi traktor preorje $\frac{x}{7}$ hektarov na uro, drugi pa $\frac{x}{5}$ hektarov na uro.
    - $\frac{x}{7} \cdot \frac{35}{12} + 7 = \frac{x}{5} \cdot \frac{35}{12}$ 2t
    - $x = 42$
    - Njiva meri 42 ha. 1t
-
- 6t

- B2.**
-
- Narisani pravokotnik 1t
  - a) Ploščina pravokotnika:
    - $\overline{AB} = 4 e, \overline{BC} = 7 e$ 1t
    - $p_{ABCD} = 28$ ploščinskih enot 1t
  - b) Dolžina diagonale:
    - $\overline{AB}^2 + \overline{BC}^2 = \overline{AC}^2$
    - $\overline{AC} = \sqrt{65}$ ($\doteq 8 e$) 2t
  - c) S presečišče diagonal:
    - $S(4, \frac{9}{2})$ 1t
-
- 6t

- B3.**
-
- Ploščina trikotnika $\triangle AEH$: $p_1 = 8 \text{ cm}^2$ 1t
(4 cm, 4 cm)
  - Ploščina trikotnika $\triangle EBF$: $p_2 = 4 \text{ cm}^2$ 1t
(2 cm, 4 cm)
  - Ploščina trikotnika $\triangle DHG$: $p_3 = 4 \text{ cm}^2$ 1t
(4 cm, 2 cm)
  - Ploščina četrte kroga: $p_4 = \frac{\pi r^2}{4} = \pi \text{ cm}^2$ 1t
($r = 2 \text{ cm}$)
  - Ploščina osenčenega lika:
    - $p_{EFGH} = 36 \text{ cm}^2 - 8 \text{ cm}^2 - 8 \text{ cm}^2 - \pi \text{ cm}^2$ 1t
    - $p_{EFGH} = (20 - \pi) \text{ cm}^2$ 1t
    - $p_{EFGH} \doteq 16,86 \text{ cm}^2$
-
- 6t